

Laksebreveiere i Tanavassdraget SA

Klima- og miljødepartementet

Dato 08.01.2015

AVTALE MELLOM FINLAND OG NORGE ANGÅENDE REGULERING AV FISKET I TANAELVA PÅ RIKSGRENSESTREKNINGA

Styret i organisasjonen Laksebreveiere i Tanavassdraget SA (LBT SA) som representerer ca 230 av rettighetshaverne i Tanavassdraget, har drøftet utspillet fra Tanavassdragets Fiskeforvaltning (TF) og ordførerne i Tana og Karasjok om å si opp avtalen som regulerer fisket på riksgrensestrekinga mellom Finland og Norge. Vi er av den helt klare oppfatning at det vil være særdeles uklokt å si opp avtalen med Finland. Det å ikke evne å klare å komme til enighet med Finland angående fisket i Tanaelva, ser vi på som en fallitterklæring fra norsk side.

Historikk:

Allerede i 1838 fikk vi den første avtalen som regulerer fisket mellom Finland og Norge. Senere med jevne mellomrom har norske og finske myndigheter forhandlet og blitt enige om felles fiskeregler langs riksgrensestrekinga i følgende år: 1920, 1938, 1953, 1961, 1973, 1979, 1983 og 1990.

Disse felles fiskereglene står etter det vi vet, over finsk lov og har en over 100 år lang historie og tradisjon. Avtalen sier at man skal ha en felles forståelse av forvaltninga av Tanaelva, det vil si fiskeregler og fisketider skal være de samme på begge sider av grensa og fiskeredskapene er de samme. Oppsynet på riksgrensestrekinga skal være både finsk og norsk. Fisket i bielvene skal ikke være mer «lempelig»(bedre ord her)enn det som er i hovedelva. Begge land skal dele på kunnskap om forskning, inntekter og utgifter til forvaltning av elva. Det er også avtalt at norske og finske fiskere kan samfiske på riksgrensestrekinga om man ønsker det.

Styret i LBT SA ser på dette som en direkte mistillit til finsk forvaltning og at TF her bare turer frem etter eget forgodtbefinnende uten å ha rådført seg med de norske rettighetshavere som vil bli berørt her i denne saken.

Utfordringer:

Det store spørsmålet blir: Hva gjør vi uten en forpliktende avtale med Finland om fisket langs riksgrensestrekinga?

Etter vårt syn har vi lite å stille opp med dersom vi ikke kan ha tillit til våre Finske naboer som vi får anta er like interessert i å ha en levedyktig laksestamme i Tanaelva som det vi hevder å være på norsk side.

I brevet fra TF, er det så langt vi kan se, ikke et eneste sted hvor en kan finne dokumentasjon på statistikk som kan underbygge påstanden om at laksebestanden i Tanaelva er i tilbakegang og er sterkt truet. Ut i fra det vi finner ut av hva finske myndigheter og forskere har av grunnlagsmateriale om laksestammen i Tanaelva, er den tvert i mot i vekst og er økende. Forståelig nok all den tid garnfisket på norsk side er redusert med 70%

de siste 30 år og fisketrykket på finsk side, spesielt turistfisket har kunnet vokse uten at en av den grunn fra norsk side kan påberope seg at laksestammen står i fare.

Det som er viktig etter LBT SA sin vurdering, er at norsk og finsk forvaltning setter seg sammen og blir enig om hva som er en felles forståelse av laksebestanden i Tanaelva. Det vil være en stor ulykke for norsk lakseforvaltning å være uten en bindende avtale med Finland.

Ser vi på hva Finland har bygd opp av kompetanse angående lakseforvaltning i Tanaelva, har de i mange år hatt en egen forskningsstasjon i Utsjok. Der har de samlet det beste av kompetanse når det gjelder Tanaelva. Hvor finner vi noen norsk forskningsstasjon? Svaret er ganske enkelt: Den finnes ikke. Det man har er ei fiskeribiologstilling i TF, noen prosjektstillinger på deltid i Nina og Direktoratet for Naturforvaltning. Disse ressursene, bortsett fra TF, ligger langt unna Tanaelva og vil når vi sammenligner oss med Finland, ligger vi i Norge langt under det Finland kan skilte med av forskning både i volum og kvalitet. Det er også dessverre et faktum at norsk forvaltning av Tanavassdraget, gjennom sin fremferd mot spesielt rettighetshaverne, har pådratt seg en mistillit hos laksebreveierne hvor blant annet innsending og rapportering av skjellprøver ikke blir utført av alle som tidligere har gjort dette. Ansvarer her ligger hos forvaltninga og de må snarest iverksette tiltak for å gjenopprette tilliten.

Vi som sitter i LBT SA vil derfor anmode ansvarlige norske myndigheter om at de forholder seg til gjeldende avtale med Finland og i stedet søker et mer aktivt samarbeid med finske myndigheter om hva som er den reelle situasjonen for laksestammen i Tanavassdraget.

Skulle det mot formodning være slik at laksestammen er i en elendig forfatning, ja da vil vårt svar være at vi er ennå mer avhengig av et tillitsfullt samarbeid med Finsk lakseforvaltning for å ta vare på laksestammen i Tanavassdraget.

Dersom ikke Norge klarer dette, får ansvarlig norsk myndighet skifte ut representantene i forhandlingsutvalget med folk som har tillit blant flertallet av rettighetshaverne. Disse vil ha muligheten til å se på forhandlingene med andre øyne enn de som nå ikke klarer å komme frem til et kompromiss som begge land skal være forpliktet av.

Et annet og viktig aspekt ved å si opp avtalen er det økonomiske oppgjøret fra Finland som mest sannsynlig vi mener vil forsvinne uten en avtale. De bidrar tross alt med det største bidraget til norsk oppsynskasse og fiskeforvaltning. Det er utopi å tru at de vil sende noe av overskuddet til TF dersom avtalen sies opp. Har vi noen andre norske finansieringskilder en fiskekortsalget på norsk side?

Styret i LBT SA ber derfor ansvarlige norske myndigheter om at gjeldende avtale med Finland om fisket langs riksgrensestrekninga ikke sies opp, men at man kommer frem til et kompromiss der det er uenighet. Vi kan ikke være tjent med at to gode naboer ikke skal være enig om fisket i ei av verdens viktigste lakseelver.

Rune Aslaksen
Styreleder

Benn Larsen
Sekretær

Kopi:
Sametinget
Utenriksdepartementet
Media